

Colonelul

Anchidim Șioldea

1858—1915

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cuvânt funebru, rostit în biserica Catedrală din Blaj,
la 23 Iunie 1915,

de

Alexandru Ciura

Blaj 1915.

Tipografia Seminarului teologic greco-catolic.

Cluj / Central University Library Cluj

† Coloneul ANCHIDIM ȘIOLDEA
1858 1915.

Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca să-și pună cineva sufletul său pentru prietinii săi. Ioan XV, 13.

Falnici ascultători!

Stăm cu toții, cu frunțile plecate, în fața sicriului, ce adăpostește rămășițele pământești ale unui viteaz, care a murit moarte glorioasă pentru patrie.

Nu e cel dintâiu și nici cel din urmă, din lungul șir de mucenici ai neamului nostru românesc, cari au pecetluit cu suferințe supraomenești și cu sângele lor sfânt credința ce au juruit-o steagului, cu care au plecat să înfrunte urgia dușmanului cutropitor. Nu e cel dintâiu, căci, până să-și închidă ochii defunctul, atâtea zeci și zeci de mii de viteji s'au prăbușit — sub privirea lui chiar — mușcând cu dinții în țărâna șanțurilor, sbătându-se în chinuri, în spasmele morții. El, care a stat de atâtea ori în fața morții, a avut ocazia să audă, cum coasa morții îi șueră pe alături și cum camerazi de ai lui „s'au nimicit ca niște sfârmituri de paie pe arie, ce se împrăștie de vânt“, cum zice prorocul. (Dan. 2. 35). El a văzut mormanele de răniți, a auzit țipetele lor desnădăjduite, în împlorarea morții mântuitoare, care întârziă: „Moartea o am chemat să-mi fie tată și putreziunea să-mi fie mamă și soră“. (Iov. 17. 14). El a avut tristul prilej de a repetă cuvintele acestea ale dreptelui Iov, în lungile lui suferințe de jumătate an încheiat, cât a pătimit prin spitale, în urma gravei răni ce a primit-o pe câmpul de luptă dela Zerove, lângă Tuchow.

În acest lung șir de mucenici — longus ordo idem petentium — sunt atâtea legiuni de *eroi fără nume* din țărâtimea noastră; atâția viteji, cari au murit cu arma în

mână pe câmpul de onoare. Sunt apoi un număr mare din intelectualii noștri așa de puțini, oameni crescuți cu mari jertfe de părinții săraci, susținuți cu stipendii și cu prescură românească, — s’au dus și ei, când aveam atâta lipsă de orice braț muncitor și de orice minte aleasă! Și vin, pe urmă, Românii noștri, cari erau ofițeri activi — și mai puțini aceștia — căci din nenorocire, prea puțini oameni de ai noștri se determină pentru serviciu activ în armată, deși analele destul de viforoase ale războaielor ce le-am avut, păstrează rânduri elogioase pentru „bravii Români“, cari s’au distins prin vitejia lor, dela vechia familie a Huniadeștilor, cari au dat veacului de mijloc pe cel mai strălucit erou al creștinismului împotriva Semilunei cutropitoare, — mai apoi pe unul din cei mai populari regi ai patriei noastre — până la paginile de suferință și de glorie, scrise cu sângele bravilor grănițeri români, pe tot cuprinsul periferiei nordice, estice și sudice a Ardealului și a Bănatului; până la fericitul baron Ursu de Margina — și până la voi, iubiți viteji ai neamului nostru, cari ați oprit, cu piepturile voastre de aramă, invadarea dușmanului pe plaiurile noastre și a-ți dovedit — cu scump sângele vostru vărsat cu atâta belșug — că adevăratul patriotism cel mai înalt e *compatibil* cu cea mai înflăcărată dragoste pentru neamul românesc, din sânul căruia v’ați ridicat și ați urcat scările de aur, stropite de sânge, ce duc spre Pantheonul nemuririi.

Toți acești viteji, cari au suferit, s’au luptat și au murit chiar, pentru tron și țară, se ridică din rândul oamenilor de toate zilele și posteritatea recunoscătoare trebuie să le păstreze amintirea cu sfințenie, căci sângele lor „pentru noi și mulți“ s’a vărsat și se varsă!

Manibus, date lilia, plenis!...

Stăm, jalnici ascultători, în fața osemintelor unui *erou*, care a luptat aproape jumătate de an, ca apărător al țării — pe câmpul de onoare dela sud și dela nord — și a murit, în urma rănilor primite, după suferințe de alt jumătate de an, pribegind prin spitale, gustând și din pânea amară a prinsonierilor la Ruși.

S’ar părea, că astăzi numărul eroilor s’a împuținat, ca să nu zicem că a dispărut cu totul. Când cetim despre Leonida cu cei trei sute de spartani ai lui, despre caracterul

de fier al lui Horațiu Cocle, Muciu Scaevola — până încoace la vitejii ce s'au distins în atâtea războaie, ni se pare că cetim niște legende, în cari adevărul este ușor brodat cu firul de aur al basmelor. Și tot ca și basmele ni se par așa de îndepărtate acele vremuri, încât îți vine adese să te întrebi fără voie: Cine știe dacă lucrurile acestea s'au întâmplat, — și dacă s'au întâmplat aieva pentru ce nu mai sunt și azi eroi? Ce s'a ales din această minunată speță de oameni?

Întrebarea își află răspunsul în crâncenul războiu, ce decurge chiar acum, cu atâta vehemență, incendiind cu flăcările sale uriașe aproape întreg continentul nostru.

Știrile cetite prin ziare, povestirile martorilor oculari înapoiți de pe câmpul de luptă, ne conving pe deplin, că neamul vitejilor nu s'a stins, și că războiul actual a scos la iveală încă mai mulți eroi, decât aceia, de cari pomenește antichitatea, pe cari îi propunem elevilor în școală, ca pilde de urmat.

Sunt eroi și astăzi și neamul nostru alături de ceilalți camerazi de arme de altă naționalitate, a dat și în războiul de față probe, că sângele apă nu se face, și că știe să întimpine cu acelaș sânge rece moartea și primejdiile de tot soiul, când e vorbă să-și dovedească credința față de tron și patrie, ca și strămoșii săi.

Avem și noi eroii noștri, cari au suferit și au murit, pentru ca familiile lor și ale noastre să poată trăi în liniște și inamicul să nu invadeze peste granițele țerii.

Eroii și-au făcut datoria; rămâne să ne-o facem și noi: păstrându-le amintirea cu sfințenie.

Să ne oprim deci, pe câteva clipe, în fața acestui sicriu, și să ne dăm seama de comoara ce e ascunsă într'însul; comoară, pe care o pierdem pentru moment, deși ea răsare în curând ca pasărea Phoenix, din propria ei cenușe și va străluci deapururi în Cartea de aur a patriei noastre și în paginile conștiente ale istoriografiei românești.

Colonelul *Anchidim Șioldea*, mort în vârstă de 57 ani, în urma rănilor grave, primite pe câmpul de luptă dela Zerove, lângă *Tuchow* — în jurul Tarnowului — e odraslă de *grănițer*. E fiul preotului nostru Bazil Șioldea și a soției sale Nastasia n. Pavelea, din Mititei, comitatul Bistrița-Năsăud, și s'a născut la 23 Octomvrie 1858. Studiile liceale le-a făcut în Năsăud, unde a luat și

bacalaureatul. Dedicându-se apoi carierei militare, a urmat la Ludoviceul din Budapesta, deodată cu Ioan Telea, elev al Blajului, astăzi major în Cluj. În 18 Septembrie 1881 e numit cadet, urcând apoi celelalte gradațiuni militare: în 25 Aprilie 1884 e numit sublocotenent; în 16 August 1889 locotenent; în 27 Octombrie 1895 căpitan; în 26 Aprilie 1908 major; în 29 Octombrie 1911 vicecolonel, iar colonel a fost avansat la începutul mobilizării în August 1914. A servit la honvezi 35 de ani, în Bistrița, Ibașfalău, unde s'a căsătorit cu Elena, fiica protopopului Ștefan Câmpian, în 10 Ianuarie 1892. A mai servit în Sibiu, Kézdivásárhely, Seghedin, Giula, Verșeț, Kecskemét, iar mai pe urmă în Budapesta, unde trece cu succes laudabil examenul pentru statul major, încă în anul 1906. Vâltoarea războiului îl află acolo, îl ridică la rangul de colonel, pornindu-l apoi — în calitate de șef de regiment, spre terenul de luptă din Sârbia. Aici, după strapații, după zile grele petrecute, alătura de soldații de rând, în șanțurile de pe „Insula Țiganilor“, s'a înapoiat bolnav, în luna lui Octombrie a anului trecut, și după o recreare de câteva săptămâni, pleacă în calitate de comandant al regimentului 301 din Seghedin, pe câmpul de luptă din Nord.

Aici a luptat împotriva puhoiului cutropitor al Rușilor, cari chiar atunci făceau cele mai uriașe eforturi, pentru a rupe frontul nostru dela Nord și a trece peste bariera naturală a Carpaților. Unde e condeiul, care să poată povesti luptele îndârjite, eforturile supraomenești, pe cari le-au desfășurat trupele noastre, ținând piept cu un dușman mult mai numărös și luptându-se și cu mizeriile naturii, prin zăpadă nesfârșită și răceală grozavă, ce seceră zilnic atâtea victime?

Colonelul Anhidim Șioldea le-a suportat, ca un bun soldat și ca odraslă de grănițer ce eră, până în ziua de 14 Decembrie, când a fost grav rănit, pe câmpul de luptă dela Tuchow. Trupele noastre fiind în retragere, față de numărul copleșitor al Rușilor, el a rămas pe câmpul de luptă, alături de morți și alți grav răniți. A fost ridicat apoi de ambulanța trupelor inimice și transportat cu automobilul în spitalul din Tarnow, pe atunci în posesiunea Rușilor. Familia lui, pe lângă toate scrisorile și cercetările ce a făcut, abia în 8 Aprilie a primit o scrisoare, pe care el numai o iscălise, căci scrisul eră al unui medic rus.

În altă scrisoare a lui, — cu datul de 31 Ianuarie, primită *după* cea din 8 Aprilie — defunctul amintește, că e bine îngrijit de un medic basarabean român și de unul polon, precum și de doamnele din societatea înaltă a Rusiei dela „Crucea Roșie“.

Cu toată buna îngrijire, ce a avut-o însă, întrămarea lui progresă foarte greu; rana eră mortală. În Maiu, când trupele noastre au reocupat Tarnow-ul, Rușii au luat cu sine pe toți răniții, evacuând orașul. Pe colonelul Șioldea nu l-au luat cu ei, căci aveă fierbințeli mari, și starea lui sanitară eră de așa, încât n'ar fi putut suportă greutatele transportării. Pe timpul cât trupele noastre au bombardat Tarnow-ul, a fost așezat cu patul în pivnița spitalului, iar la evacuare, a fost lăsat în grija unei ordonanțe a unui alt ofițer de al nostru, care a murit ca prinsonier la Ruși. La despărțire medicii spitalului și doamnele din societatea „Crucei roșii“ rusești și-au luat adio dela el, felicitându-l, că are să-și revadă patria și pe ai lui, mai curând, de cum ar fi crezut.

Așa s'a și întâmplat, deși revederea a fost de scurtă durată, și plină de suferințele sfârșitului. După ce trupele noastre au intrat în Tarnow, a fost trecut, mai târziu, la spitalul de garnizoană din Budapesta, unde soția sa iubitoare, Elena, a grăbit să-i aline suferințele, până în clipele din urmă, îngrijindu-l și gătindu-i mâncările, cari le doriă. Eră slăbit; astma, de care suferiă, i-se agravase prin răceala din Octomvrie de pe câmpul de luptă din Sud; rana nu i-se puteă vindecă, deoarece osul sdrobotit de glonț de pușcă, dum-dum, trebuiă să fie înlăturat prin operație. Și așa a murit, moarte de erou, la două zile după operație, Sâmbătă în 19 a lunii curente dându-i-se onorurile militare la serviciul funebru oficiat acolo.

Iată, triști ascultători, în câteva linii de creion, vieța și moartea glorioasă a colonelului Anhidim Șioldea, a cărui amintire ne va fi cu atât mai prețioasă, cu cât defunctul a fost un soldat adevărat, decorat mai de multe ori, ridicându-se la treptele cele mai înalte ale ierarhiei militare. Ridicarea lui în înaltele gradațiuni militare n'a alterat întru nimic caracterul lui de bun creștin, căci s'a împărtășit cu ss. Taine în ambele rânduri, când a plecat pe câmpul de luptă și de bun Român, descendent al bravilor grănițeri de pe Valea Rodnei. S'a afirmat pretutindeni ca Român; și-a păstrat cu sfințenie numele lui specific românesc,

dovedind și prin aceasta tuturor șovăelnicilor, că poți să fii, în aceeaș vreme, soldat viteaz până la eroism și Român bun, care să se afirme, cu orice prilej ca atare.

Să ne reținem lacrimile, jalnici ascultători în fața osemintelor unui erou! Mormintele de eroi nu sunt prilej de lacrimi inutile — ci de *înălțare sufletească*. Ei, chiar prin faptul, că se ridică dintre oamenii de rând, trebuiesc venerați și preamăriți, ca numele lor să strălucească, pentru generațiile de acum și pentru cele ce vor să vină ca pildă de energie, ca izvoare răcoritoare de apă vie, din care să ne adăpăm și să ne întărim în zilele de restriște.

„Istoria unui popor — zice Carlyle — nu e decât biografia oamenilor lui mari“.

Noi stăm astăzi la groapa unui *astfel* de om, a cărui viață și moarte de viteaz, va alcătui la vremea sa, o pagină luminoasă din istoria neamului românesc.

Să petrecem la groapă, cu reverință, osemintele lui, să-i păstrăm amintirea cu sfințenie, cum se cuvine unui viteaz, care a pecetluit cu sângele, dragostea lui pentru țară și pentru neam.

Treci dar gloriosul nostru defunct, peste limita strâmtă a vieții pământene — unde nu avem cetate statornică — și iați drumul spre plaiul nemuririi implorând, cum se cuvine unei odrasle de preot al nostru, crescut în frica Domnului, binecuvântarea din urmă a I. P. Arhieru, pentru această cale veșnică. Îmbrățișează încă odată pe iubita ta soție Elena, care te-a îngrijit și pe patul tău de suferință îndelungată; îmbrățișează pe frații tăi Valer, Vasile și Ioan și pe cele două surori ale tale, Victoria și Ludovica, trimite, prin rostul meu, cel din urmă salut scumpelor tale rude: unchiu, cumnați, nepoți, prietinelor și tuturor, cari ți-au dat această, cea din urmă cinste.

Spune-le, să nu plângă și mângăie-i cu graiul tău de erou, care a golit până în fund păharul suferinței: „Nu plângeți, căci plânsul e numai un semn al neputinței. Sângele nostru a curs în șiroaie multe, dar el nu a curs în zadar. Pe urmele lui va răsări o nouă viață; un viitor mai bun și mai fericit pentru voi toți, cari trăiți azi — în aceste zile de grea încercare — sub povara atâtor greutăți; și ați luat parte pe câmpul de luptă fie și numai sufletește, căci abia cred să fie vre-unul dintre voi, care să nu aibă

acolo un fiu sau un frate, sau pe altcineva strâns legat de inima lui. Încă odată: nu plângeți! Noi ne-am făcut datoria până în sfârșit, și am închis ochii cu gândul mângăitor, că noi n'am murit în zadar, ci sângele nostru va aduce roade îmbelșugate! Dumnezeu cu voi“!

Așa ne-ar glăsuî defunctul, dacă morților li-s'ar îngădui să mai grăească și după ce sărutul Morții le-a atins fruntea.

Ei însă tac. Cu cât cineva e mai bogat în fapte, cu atât e mai tăcut și mai modest. Și morții sunt cei mai bogați, sub acest raport, căci bilanțul acțiunilor lor pămâtenene e încheiat irevocabil.

Ei tac; dar crucile dela mormintele lor sunt cu atât mai grăitoare, evocându-ne toată vieța, ce se odihnește acolo, sub gliile reci.

Toate mormintele au graiul lor deosebit de mângăietor, dar mormintele *eroilor* sunt cele mai grăitoare. Ele împrăștie și în generațiile de mai târziu toată căldura, tot entuziasmul și toate ideile mărețe, ce au frământat pe cei ce dorm sub ele.

Ele asigură cultul oamenilor mari, din generație în generație, sfidând moartea, din înălțimea lor de nemurire, după cuvântul prorocului: „Unde este biruința ta, Moarte?“ (Osia 13. 14).

Ele alcătuesc scara de aur, ce ne ridică din noroiul patimilor pămâtenene spre zările curate ale altei vieți, cu alte idealuri.

Așa este și mormântul, ce se deschide astăzi, căci vieța ce o va înghiți nu se aseamănă nici de cum „corăbiei care trece prin valurile apei, după a cărei trecere nu se află urmă, nici calea umblării ei prin valuri“ (Înț. Sol. 5. 10), ci moartea dreptilor — cum zice sfântul Bernard — e „sfârșitul ostenelelor, Coroana învingerii, poarta vieții“!

Odihnește în pace, eroule; odihnește în pace, căci luptă bună ai luptat, credința ai păzit și cununa neperitoare a biruinței te așteaptă! Amin.

Inmormântarea.

În Budapesta serviciul funebru a fost celebrat în spitalul garnizoanei de honvezi, asistând văduva, vărul ei Niculae F. Negruțiu, familia Avedik, dna și dl maior Niculae Popoviciu — prietin intim al decedatului și ajutător neobosit al văduvei — precum și alți mulți ofițeri superiori. Onorurile militare le-a dat un batalion de honvezi în frunte cu un vicecolonel. Soția și prietini i-au însoțit până la gara estică, de unde a fost transportat la Blaj.

Înmormântarea regretatului colonel Anhidim Șioldea, s'a oficiat în catedrala din Blaj, la 23 Iunie, cu mare pompă. Rudeniile defunctului au sosit de pretutindeni în număr foarte mare, tot asemenea număroși prietini și cunoscuți de ai lui, dintre cari am remarcat pe domnii Iuliu Pop, preot în Lugerd, Emil Patachi și soția doamna Cornelia, căpitanul Vasile Magda, Otilia Dr. Holom, cumnată a defunctului, Silvia și Iuliu Popp, Gherla, doamna maior Telea, Cluj, Maiorul Marțian, Năsăud, Dr. Alexandru Morariu, avocat Ibașfalău, frații decedatului Vasile, Ioan și sora Rașila. Victoria măr. Precup cu băiații Dr. Emil Precup profesor Năsăud, Gavril Precup student la facultatea teol. din Budapesta ș. a.

Serviciul funebru a fost pontificat de Î. P. S. Domn Mitropolit *Victor*, asistat de 10 preoți, membri ai Veneratului Capitlu și ai clerului gremial.

Jandarmeria din loc încă i-a dat onorurile din urmă, reprezentată fiind prin un detașament, care a petrecut sicriul până la cimitir.

Familia defunctului a dat următorul necrolog:

Cu inima zdrobită de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor și cunoscuților trecerea la cele eterne ale scumpului nostru

ANCHIDIM ȘIOLDEA,

colonel u. r., comandantul Regimentului 301 de honvezi,

care — luptând cu eroism întâiu contra Sârbilor în insula din fața Belgradului, apoi pe câmpiile Galiției, în 14 Decembrie 1914 fiind grav rănit lângă Tuchow, — a fost făcut prinsoner și transportat la Tarnov. După 5 luni de prinsoare, când oștirile noastre au reocupat Tarnowul, a fost trimis în spitalul de honvezi din Budapesta, unde în urma unei operații, Sâmbătă în 19 Iunie la orele 3 dimineața și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, în vrâstă de 57 ani și în al 24-lea an al fericitei sale căsătorii.

Rămășițele pământești ale scumpului decedat vor fi transportate la Blaj, unde se vor așeza spre odihnă veșnică în cripta familiei Negruțiu, din cimiterul comun, Miercuri în 23 Iunie la 3 ore d. a.

Rugați-vă pentru odihna sufletului celui ce s'a jertfit pentru tron și patrie!

Blaj, 21 Iunie 1915.

Elena Șioldea n. Câmpian, ca soție; Valeriu, Vasile și Ioan Șioldea, Victoria m. Precup și Ludovica m. Pop, ca frați și surori; Anton Precup, preot Iuliu Pop, Rafila, Susana și Ludovica Șioldea, Clementina și căpitan Vasile Magda, Otilia și avocat Dr. Ilariu Holom, cumnați și cumnate, cu copiii lor; Ioan F. Negruțiu, ca unchiu cu copiii săi.